

[Justitsministeren.]

har givet udtryk for i den fjernsynsudsendelse, det ærede medlem omtalte.

Det ærede medlem fremhævede specielt spørgsmålet om samkvemsret for faderen til et barn født uden for ægteskab. Hvad angår børn født i ægteskab, har faderen allerede efter de gældende regler samkvemsret. Problemet her gælder navnlig de tilfælde, hvor der må bruges tvang for at skaffe retten respekteret. Om dette spørgsmål vil vi om kort tid modtage en indstilling fra ægteskabsudvalget. Jeg har haft lejlighed til at se korrekturen til den betænkning, der er under trykning, og denne betænkning indeholder principielle nydannelser, netop hvor der skal bruges tvang for at få samkvemsretten respekteret. Jeg skal her gentage, hvad jeg sagde forleden i fjernsynsudsendelsen, at der vil blive anvist 3 fremgangsmåder for fogden, når han skal afgøre samkvemsretsspørgsmålets effektivitet, nemlig beskikkelse af tilsynsværge, idømmelse af tvangsbøde, hvilket sidste jeg tror vil få den største betydning, og endelig den brutale magtanvendelse, som vi håber ikke vil blive brugt i videre udstrækning end højest nødvendigt, og som egentlig blot skal eksistere for at virke præventivt, for at der ikke skal blive tale om ligefrem at præmiere den, der modsætter sig at gennemføre samkvemsretten. Om der i forbindelse med fremtidige afgørelser af samkvemsrets- og forældremyndighedsspørgsmål i højere grad skal gøres brug af psykiatrisk sagkundskab, kan jeg ikke huske om betænkningen siger noget om, men det vil jeg næsten antage; i hvert fald har det på forhånd min sympati, om noget sådant anbefales, for jeg anser det for vigtigt, at man i så vid udstrækning som muligt søger at nå frem til, hvad der tjener barnets tarv, og det kan man formentlig som regel kun nå frem til ved disse undersøgelser.

I det efterfølgende skal jeg mere holde mig til anden del af det ærede medlems spørgsmål, nemlig spørgsmålet med hensyn til børn født uden for ægteskab. Her kan der måske være grund til først at understrege, at der ikke foreligger nogen ny situation som grundlag for diskussionen herom.

Myndighedslovens § 27, der indeholder bestemmelserne om samkvemsret, har altid

af justitsministeriet været forstået på den måde, at den kun angår børn født i ægteskab; denne fortolkning er som bekendt nu tiltrådt af højesteret, og det var den højesteretsdom, som gav anledning til, at debatten opstod. Om gældende ret er der altså ingen tvivl. Myndighederne har ingen beføjelse til at blande sig i, om faderen til et barn født uden for ægteskab skal have lejlighed til at være sammen med barnet. Hans eventuelle adgang hertil er helt afhængig af, om moderen frivilligt vil gå med hertil.

Det vanskelige spørgsmål er så, om loven bør ændres, således at faderen får en sådan ret. Det mente man ikke i det høje ting for 4-5 år siden, da vi gennemførte loven om børns retsstilling. Den betænkning fra 1955, der ligger til grund for loven, indeholdt et mindretalsforslag, som netop tog sigte på med hensyn til samkvemsret at gennemføre regler, der i højere grad lige stillede forældrene til børn født uden for ægteskab med forældre til børn født i ægteskab. Udvalgets flertal såvel som justitsministeriet gik imod dette forslag, og spørgsmålet blev ikke taget op i folketinget.

I Norge derimod indførte man regler af denne karakter i 1956 ved en lov, som i vid udstrækning kom til at danne forbillede for den danske lov om børns retsstilling.

Jeg er overbevist om, at problemet kun eksisterer for et fåtal af fædre; men det er på den anden side indlysende, at den fader, der måske i en lang årrække har levet sammen med moderen og barnet, kan føle det urimeligt, at han efter moderens for-godtbefindende kan afskæres fra enhver forbindelse med sit barn. Men hvis vi giver en regel, som åbner mulighed for at indrømme en tvungen samkvemsret i disse tilfælde, må vi også være klar over, at vi ved at lovgive til fordel for de få kan komme til at lovgive til skade for de mange. For mødre vil en sådan regel nemlig meget let skabe vanskeligheder, som de kan få svært ved at klare. Blot det, at faderen med en vis udsigt til positivt resultat kan true med at rejse krav om samkvemsret, kan få moderen til at gå ind på f. eks. afkald på bidrag, som hun ellers ikke ville være gået med til.

Det har været fremhævet, at disse indvendinger også kan rettes mod samkvems-